

MESTO TORNAĽA

**Pre zasadnutie
Mestského zastupiteľstva
v Tornaľi dňa 15.12.2016**

K bodu rokovania číslo:11

Názov materiálu:

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na roky 2017 – 2019

Predkladá: Ing. Erika Gyórfiová, hlavná kontrolórka mesta

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Tornaľi

Berie na vedomie

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na roky
2017 - 2019

Odborné stanovisko podľa § 18f ods.1 písm. c) zákona č 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
v znení neskorších predpisov

MESTO TORNAĽA - HLAVNÁ KONTROLÓRKA MESTA TORNAĽA

STANOVISKO
hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na roky 2017 – 2019

V zmysle § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu mesta na roky 2017 – 2019.

Stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu rozpočtu na roky 2017 – 2019, ktorý bol vypracovaný v súlade s §9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách miestnej a územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Pre rok 2017 sa v zmysle predpisov vypracoval programový rozpočet, ktorý je založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a rozloženie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov.

Návrh rozpočtu vrátane finančných operácií bol zostavený ako prebytkový a zároveň napĺňa aj ostatné zákonom stanovené podmienky v súlade s § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Príprava rozpočtu plne rešpektuje povinnosť ustanovenú v §9 o viacročnom rozpočte a prechodné ustanovenie uvedené v § 21 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa viacročný rozpočet obce alebo vyššieho územného celku na nasledujúce rozpočtové roky zostavuje od roku 2006, počnúc rokom 2007.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA STANOVISKA

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu mesta na roky 2017 – 2019 z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Súlad so všeobecne záväznými predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi:

- zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- zákon č.582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p.
- zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p.
- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,

- nariadenie vlády č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve
- Súlada so všeobecne záväznými nariadeniami Mesta Tornaľa

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami mesta:

- VZN č. 11/2015 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- VZN č. 10/2015 o prenájme nebytových priestorov v meste Tornaľa
- VZN č. 12/2015 o určení sadzieb za prenájom pozemkov na území mesta vo vlastníctve mesta Tornaľa
- VZN č. 1/2012 Zásady rozpočtového hospodárenia mesta Tornaľa
- VZN č. 2/2012 o štipendijnom fonde mesta Tornaľa
- VZN č. 6/2015 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Tornaľa
- VZN č. 10/2011 o podmienkach poskytovania fin.prostriedkov na zabezpečenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
- VZN č. 9/2015 o zápise detí do 1. Ročníka základnej školy a určení výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a v školských zariadeniach, ktorých zriaďovateľom je mesto Tornaľa
- VZN č. 2/2016 o poskytovaní jednorazovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky sociálnej pomoci občanom mesta Tornaľa
- VZN č. 4/2009 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a školských zariadení so sídlom na území mesta Tornaľa

1.3 Dodržanie informačnej povinnosti zo strany Mesta Tornaľa

Návrh rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli mesta dňa **29.11.2016** v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

(Pozn.. Podľa Č. 9 Zverejňovanie údajov zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti subjekty verejnej správy sú povinné zverejňovať údaje o rozpočte podľa odseku 1 do 30 dní po schválení ich rozpočtu a do 60 dní po skončení rozpočtového roka)

2. **Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu**

- návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších opatrení, ktorá je záväzná pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy (zverejneným vo Finančnom spravodajcovi č. 14/2004 v znení neskorších opatrení), pričom rozpočtová klasifikácia je záväzná aj pri zostavovaní rozpočtov obcí,
- návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019 č.MF/009450/2016-411 (Finančný spravodajca príspevok č. 15 zo dňa 22.04.2016).
- funkčná klasifikácia sa použije v zmysle Vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 257/2014 Z.z.. ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (SK COGOG).

B: VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Návrh rozpočtu vychádza zo schválených východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019, z vyššie menovaných predpisov pre spracovanie rozpočtov samospráv. Východiskovými podkladmi pre tvorbu rozpočtu mesta na roky 2017-2019 bolo zohľadnenie odhadu výnosu podielových daní, platných zmluvných vzťahov, platných VZN, zohľadnenie zvýšenia platových taríf a stupníc, platnej organizačnej štruktúry MsÚ, štruktúry mesta, odhadu skutočného plnenia rozpočtu za rok 2016 resp. samotného vývoja hospodárenia mesta v roku 2016.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa § 9 ods.1 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2017
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2018
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2019.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z.z. v z.n.p. súčasťou návrhu viacročného rozpočtu sú aj údaje podľa osobitného predpisu (zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, kde podľa Čl. 9 ods. 1 subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky mesta, v ktorom sú v rámci pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov mesta najmenej na 3 rozpočtové roky.

Viacročný rozpočet na roky 2017 – 2019 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok.

V súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu na roky 2017 až 2019 č. MF/009450/2016-411, **záväzným rozpočtom je rozpočet na príslušný rozpočtový rok, teda na rok 2017**, pričom rozpočet na nasledujúce dva rozpočtové roky, t.j. na roky 2018 a 2019, je orientačný a bude sa upresňovať v ďalšom rozpočtovom roku.

Príjmy a výdavky rozpočtov **na roky 2018-2019** v zmysle § 9 ods.4 zákona č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov **teda nie sú záväzné**.

Navrhovaný viacročný rozpočet na roky 2017-2019 sa v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vnútorne člení na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky
- c) finančné operácie

Vo viacročnom rozpočte na roky 2017 – 2019 sú vyjadrené finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom a fondom EÚ, k zriadeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom

a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu, ako aj k rozpočtom iných obcí a k rozpočtu vyššieho územného celku.

Súčasťou viacročného rozpočtu sú podľa § 9 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z.z. aj údaje podľa osobitného predpisu (Čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti), čo je v zhode s § 4 ods. 6 zákona č.523/2004 Z.z..

V súlade s § 4 ods. 6 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov súčasťou rozpočtu je aj schválený rozpočet verejnej správy na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu verejnej správy za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Na schválenie mestskému zastupiteľstvu je predložený návrh rozpočtu mesta na rok 2017 formou viacročného rozpočtu na roky 2017 až 2019 a návrh viacročného programového rozpočtu mesta na roky 2017 – 2019, ktorý obsahuje východiská tvorby rozpočtu, predpokladaný vývoj príjmovej a výdavkovej časti bežného a kapitálového rozpočtu v predložených kvantitatívnych ukazovateľoch podľa programovej štruktúry rozpočtu. Obsahuje jednotlivé programy a podprogramy s ich príslušnými zámermi a cieľmi.

Návrh celkového rozpočtu mesta vrátane finančných operácií na rok 2017 sa predkladá ako prebytkový, na rok 2018 ako vyrovnaný a na rok 2019 ako prebytkový.

V nasledujúcich tabuľkách je uvedená sumarizácia návrhu rozpočtu na roky 2017-2019:

Rozpočet celkom

€

Rozpočtové roky	2017	2018	2019
Príjmy celkom	8 784 317	7 509 530	6 862 909
Výdavky celkom	8 779 317	7 509 530	6 616 610
Hospodárenie mesta: +prebytok, -schodok	5 000	0	246 299

Bežný rozpočet

€

Rozpočtové roky	2017	2018	2019
Príjmy celkom	6 614 259	6 729 229	6 842 909
Výdavky celkom	6 293 285	6 354 830	6 466 610
Hospodárenie mesta: +prebytok, -schodok	320 974	374 399	376 299

Kapitálový rozpočet

€

Rozpočtové roky	2017	2018	2019
Príjmy celkom	1 206 520	20 293	20 000
Výdavky celkom	1 141 092	1 000 000	0
Hospodárenie mesta: +prebytok, -schodok	65 428	- 979 707	20 000

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na
roky 2017 – 2019

Finančné operácie

€

Rozpočtové roky	2017	2018	2019
Príjmy celkom	963 538	760 008	0
Výdavky celkom	1 344 940	154 700	150 000
Hospodárenie mesta: +prebytok, -schodok	- 381 402	605 308	- 150 000

Schválený rozpočet 2017	Príjmy	Výdavky	HV +/-
Bežný rozpočet	6 614 259	6 293 285	320 974
Kapitálový rozpočet	1 206 520	1 141 092	65 428
Rozpočet bez FO	7 820 779	7 434 377	386 402
Finančné operácie	963 538	1 344 940	-381 402
Rozpočet s FO	8 784 317	8 779 317	5 000

Schválený rozpočet 2018	Príjmy	Výdavky	HV +/-
Bežný rozpočet	6 729 229	6 354 830	374 399
Kapitálový rozpočet	20 293	1 000 000	-979 707
Rozpočet bez FO	6 749 522	7 354 830	-605 308
Finančné operácie	760 008	154 700	605 308
Rozpočet s FO	7 509 530	7 509 530	0

Schválený rozpočet 2019	Príjmy	Výdavky	HV +/-
Bežný rozpočet	6 842 909	6 466 610	376 299
Kapitálový rozpočet	20 000	0	20 000
Rozpočet bez FO	6 862 909	6 466 610	396 299
Finančné operácie	0	150 000	-150 000

Návrh rozpočtu mesta vrátane finančných operácií a aj bez finančných operácií na rok 2017 je zostavený ako prebytkový, z toho bežný rozpočet aj kapitálový rozpočet je zostavený ako prebytkový. Finančné operácie sú rozpočtované ako schodkové. Schodok finančných operácií je na základe predloženého návrhu krytý prebytkom bežného a kapitálového rozpočtu.

Príjmová časť

1. Vývoj príjmovej časti rozpočtu za roky 2005 – 2019 (upravený rozpočet)

(Údaje v tabuľkách za roky 2005 – 2008 sú prepočítané z Sk na €)

€			
Rok	Rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť plnenia príjmov celkom	% plnenia
2005	3 313 216	3 542 057	106,91
2006	3 651 596	4 057 724	111,12
2007	6 320 155	4 681 770	74,08
2008	4 961 495	5 903 983	119,00
2009	7 995 181	7 842 361	98,09
2010	13 905 494	9 951 130	71,56
2011	9 599 580	7 206 077	75,07
2012	7 060 578	6 251 702	88,54
2013	12 152 306	6 156 797	50,66
2014	6 597 371	6 262 698	94,93
2015	7 558 449	7 252 777	95,96
2016	8 780 154	8 612 332 (odhad)	98,09
2017	8 784 317		
2018	7 509 530		
2019	6 862 909		

Z prehľadu rozpočtovaných príjmov vrátane príjmových finančných operácií je zrejmé, že výška skutočných celkových príjmov v roku 2016 (odhadovaných) je vyššia približne o 1 360 tis. € oproti skutočnosti v roku 2015 (už nárast 2015/2014 bol o viac ako 1 milión €), čo je skutočne mimoriadne pozitívne hlavne z dôvodu, že ťažiskom pre tento rastový trend sú bežné príjmy .

Na rok 2017 je rozpočtovaná **výška celkových príjmov** vyššia o 171 985 € oproti odhadovanej skutočnosti v roku 2016, čo je mierne realistický odhad a aj na rok 2017 potvrdzuje trend nárastu celkových príjmov.

1.1.Vývoj bežných príjmov za roky 2005 – 2019

(Údaje v tabuľkách za roky 2005 – 2008 sú prepočítané z Sk na €)

€			
Rok	Rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť plnenia príjmov celkom	% plnenia
2005	3 065 923	3 387 705	110,50
2006	3 414 094	3 703 478	108,48
2007	3 807 907	3 927 006	103,13
2008	4 268 937	4 575 056	107,17
2009	4 247 023	4 393 937	103,46
2010	4 685 764	4 293 131	91,62
2011	4 998 846	4 707 880	94,18
2012	5 034 824	4 833 626	96,00
2013	5 393 004	5 257 975	97,50
2014	5 652 185	5 454 013	96,49

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na
roky 2017 – 2019

2015	6 339 576	6 321 857	99,72
2016	6 515 803	6 520 166 (odhad)	100,07
2017	6 614 259		
2018	6 729 229		
2019	6 842 909		

Čo sa týka bežných príjmov, **na rok 2017 je výška prognózovaných príjmov vyššia o približne 94 tis. eur, čo je len veľmi mierny nárast. Je však dôležitá aj tá skutočnosť, že pri prognóze na roky 2018 a 2019 je postupnosť zvyšovania bežných príjmov naďalej zachovaná.** Odhadovaný nárast bežných príjmov v roku 2016 o cca 200 tis. eur oproti skutočnosti roku 2015 je **potvrdením pozitívneho trendu aj napriek tomu, že tento nárast oproti indexu rokov 2015/2014 je len približne na úrovni 40% (bolo to cca 900 tis. €).** Prognózovaný mierny nárast bežných príjmov v roku 2017 a 2018 je znakom opatrnosti, aj reálnosti rovnako, ako to bolo pri návrhu rozpočtu na rok 2016.

Napriek tomu, že možnosti samotnej samosprávy čo sa týka zvyšovania bežných príjmov, sú už veľmi obmedzené, je optimistické, že sa uvažuje s nárastom bežných príjmov v roku 2018 oproti roku 2016 o cca 115 tis. eur a v roku 2019 oproti roku 2017 o cca 114 tis. eur. Otázkou budúcnosti však zostáva, či je táto výška dostatočná na zabezpečenie primeraného rozvoja pri každoročnom náraste bežných výdavkov.

Práve v tejto súvislosti si dovoľujem upozorniť na tú skutočnosť, že Národná rada SR zákonom č. 447/2015 Z.z. o miestnom poplatku za rozvoj a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1.11.2016, dala miestnym samosprávam do rúk nástroj, ktorým môže ustanoviť na svojom území poplatok za rozvoj všeobecným záväzným nariadením. Predmetom tohto poplatku je pozemná stavba, na ktorú je vydané právoplatné stavebné povolenie, pričom sadzba tohto poplatku je od 10 € do 35 € za každý aj začatý m2 podlahovej plochy nadzemnej časti stavby. Mesto Tornaľa v danej chvíli tento poplatok za rozvoj nezaviedlo napriek tomu, že je to ďalší možný zdroj zvýšenia bežných príjmov, avšak vzhľadom k tomu, že mesto Tornaľa sa nachádza v okrese považovanom ako menej rozvinutý, kde sa prijal aj tzv. akčný plán s cieľom zvýšenia zamestnanosti v okrese a so snahou získať čo najviac nových investorov, ja osobne by som v danom aktuálnom čase a priestore považovala zavedenie takéhoto poplatku za kontraproduktívny.

Z môjho pohľadu je tento rozpočet bežných príjmov realistický, sleduje potvrdený vývoj, vychádza z našich aktuálnych možností, rešpektuje overené a zaužívané zásady a postupy. Zásada opatrnosti a obozretnosti, ktorá je zrejmá z rozpočtu bežných príjmov, je naďalej veľmi opodstatnená hlavne vo väzbe na prípadné riziko neplnenia príjmov prognózovaných v rozpočte na rok 2017 (napr. z podielových daní, nedofinancovanie niektorých kompetencií samosprávy zo strany štátu), avšak s takýmto miernym rizikom je nevyhnutné vždy uvažovať hlavne z pohľadu naplnenia bežných príjmov.

1.1.1 Vývoj daňových príjmov za roky 2005-2019

Rok	Rozpočet daň. príjmov	Skutočnosť plnenia daň.príjmov	% plnenia
2005	1 484 829	1 603 731	108,01
2006	1 742 016	1 782 347	102,32
2007	1 725 285	1 795 027	104,04
2008	1 888 733	2 214 067	117,22
2009	2 110 495	2 119 794	100,44

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na
roky 2017 – 2019

2010	2 026 467	1 896 195	93,57
2011	2 189 146	2 088 713	95,41
2012	2 146 621	2 023 826	94,28
2013	2 123 811	2 105 135	99,12
2014	2 217 628	2 223 710	100,27
2015	2 430 034	2 498 151	102,80
2016	2 743 824	2 836 375 (odhad)	103,34
2017	2 926 075		
2018	3 046 075		
2019	3 157 075		

Prehľad vývoja podielových daní:

			€
Rok	Rozpočet podiel.daní	Skutočnosť plnenia podiel.daní	% plnenia
2005	1 325 499	1 426 907	107,65
2006	1 586 669	1 607 282	101,30
2007	1 563 964	1 579 898	101,02
2008	1 669 654	1 952 566	116,94
2009	1 774 440	1 833 716	103,34
2010	1 684 574	1 599 169	94,93
2011	1 763 651	1 694 809	96,10
2012	1 759 880	1 669 668	94,87
2013	1 757 599	1 717 224	97,70
2014	1 805 568	1 810 832	100,29
2015	1 977 974	1 988 202	100,51
2016	2 188 824	2 274 000 (odhad)	103,89
2017	2 370 000		
2018	2 490 000		
2019	2 600 000		

K vývoju podielových daní by som uviedla, že samotný trend nárastu výšky podielových daní v celoslovenskom meradle je v našom meste minimálny, nakoľko ho nepriaznivo ovplyvňuje **klesajúci trend počtu obyvateľov mesta**. Pre porovnanie uvádzam nasledujúce údaje:

Počet obyvateľov k 31.12.2009	7812
k 31.12.2010	7726
k 31.12.2011	7620
k 31.12.2012	7441
k 31.12.2013	7394
k 31.12.2014	7329
k 31.12.2015	7282
k 31.10.2016	7253

Nie je pre mňa potešujúce každoročne pri stanovisku k rozpočtu konštatovať, že počet obyvateľov v našom meste neustále a naďalej klesá. Pokles obyvateľov počas necelých 7 rokov o 559 obyvateľov od roku 2009 sa evidentne prejavuje v podielových daniach (v percentuálnom vyjadrení počet obyvateľov k 31.10.2016 k počtu obyvateľov k 31.12.2009 je len 92,84 %, čo je pokles o 7,16 %). Neustále a opakovane dávam do pozornosti túto

skutočnosť hlavne z dôvodu, že v prípade, ak by sa v celoštátnom meradle podielové dane v percentuálnom vyjadrení nezvyšovali, v našom meste by dokonca mohlo dochádzať z tohto titulu k znižovaniu podielových daní. Je na zamyslenie sa, aká by bola výška finančných prostriedkov z podielových daní len pri počte obyvateľov ako v roku 2009. Mnohé úlohy a služby musia byť v meste zabezpečené bez ohľadu na výšku podielových daní a bez ohľadu na počet obyvateľov. Pri zohľadnení neustáleho úbytku obyvateľov je prognózovaná výška podielových daní na rok 2017 zvýšená o cca. 96 tis. eur ťažko posudzovateľná.

Faktom naďalej zostáva, že v meste nie je skutočne citelný a evidentný prospech z pozitívneho trendu zvyšovania podielových daní z dôvodu lepšieho výberu dane z príjmov fyzických osôb zo strany štátu, a to práve z dôvodu neustáleho poklesu počtu obyvateľov v našom meste.

Čo sa týka samotného **nepriaznivého trendu znižovania počtu obyvateľov mesta**, tento stav je **znepokojujúci, nakoľko len od roku 2009 je tento pokles približne o 7 %**. Musím žiaľ uviesť, že nepredpokladám zvyšovanie počtu obyvateľov a vynikajúcim výsledkom by bolo už aj stabilizovanie resp. zastavenie poklesu. Vo výhľadových a koncepcných materiáloch mesta je nevyhnutné v strednodobom horizonte uvažovať práve v súvislosti s podielovými daňami s ťažkosťami pri zostavovaní príjmovej časti rozpočtu.

Prehľad vývoja príjmov z dane z nehnuteľností

Rok	Rozpočet dane z nehnuteľ.	Skutočnosť plnenia dane z nehnuteľ.	% plnenia
2005	92 943	92 013	99,0
2006	88 960	100 445	112,91
2007	94 934	126 103	132,83
2008	106 221	132 377	124,62
2009	145 000	150 278	103,64
2010	158 785	143 528	90,39
2011	184 330	164 385	89,18
2012	165 000	154 410	93,58
2013	201 412	196 618	97,62
2014	220 000	238 106	108,23
2015	220 000	241 945	109,98
2016	253 000	253 000 (odhad)	100,00
2017	253 000		
2018	253 000		
2019	253 000		

Nárast dane z nehnuteľnosti na základe odhadovanej skutočnosti v roku 2016 oproti roku 2015 je približne 11 tis. €, čo je veľmi pozoruhodné, nakoľko nedošlo k zvýšeniu dane z nehnuteľnosti (jednalo sa len o korekcie) a je zrejmé, že sa zlepšil výber. Prognózovaná výška dane z nehnuteľnosti na rok 2017 je vo výške odhadu skutočnosti na rok 2016, čo je reálne, nakoľko sa daň z nehnuteľnosti na rok 2017 neupravuje. Menším zdrojom príjmov môžu byť ešte nedoplatky na tejto dani, ktoré k 31.10.2016 predstavujú sumu **53 tis. €**, čo môže predstavovať určitú rezervu príjmov rozpočtu. **Postupné znižovanie týchto nedoplatkov je veľmi pozitívne a je to evidentne dôsledok efektívnej správy daní, pričom tieto vymožené nedoplatky sú zároveň dodatočným zdrojom príjmov bežného rozpočtu.**

Prehľad vývoja príjmov za komunálny odpad a drobný stavebný odpad

€

Rok	Rozpočet komun.odpad	Skutočnosť plnenia komun.odpad	% plnenia
2005	66 387	57 857	87,15
2006	66 387	50 886	76,65
2007	66 387	67 716	102,0
2008	79 665	99 648	125,08
2009	161 416	123 209	76,33
2010	171 672	135 370	78,85
2011	180 365	171 087	94,86
2012	172 000	164 900	95,87
2013	140 000	165 031	117,88
2014	165 000	149 515	90,62
2015	155 000	164 062	105,85
2016	160 000	160 000 (odhad)	100,00
2017	160 000		
2018	160 000		
2019	160 000		

Zo samotného vývoja skutočného plnenia je zrejmé, že táto výška od roku 2012 veľmi kolíše. Z prehľadu zostavenia rozpočtu poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad na rok 2017 je zrejmé, že výška poplatku sa rozpočtuje na rok 2017 v rovnakej výške, ako je odhadovaná skutočnosť na rok 2016. Pritom však odhadovaná skutočnosť na rok 2016 je nižšia približne o 4 tis. € oproti skutočnosti roku 2015. Tento vývoj sa javí ako by dosiahnutie stropu vo výbere týchto poplatkov na úrovni približne v sume 160 tis. € bez zvýšenia sadzby poplatku. Čo sa týka nedoplatkov na týchto poplatkoch tak tieto k 31.10.2015 predstavujú sumu **225 tis. €**, čo je mierne zvýšenie o 5 tis. € oproti roku 2015 k tomuto istému dátumu. Verím, že do konca aktuálneho rozpočtového roka dôjde k zlepšeniu výberu týchto poplatkov, aj keď celkovo hodnotím tieto poplatky v rámci zákona o miestnych daniach a poplatkoch **ako najproblematickejšie**.

Je to aj z dôvodu, že medzi počtom obyvateľov a vyrubenými poplatkami za komunálny odpad je priamo úmerný vzťah, stagnácia príjmu z tohto poplatku je logickým vyústením znižovania počtu obyvateľov (počet obyvateľov k 31.12.2009 bol 7812, počet obyvateľov k 31.10.2016 bol už len 7253 , pokles o 559). **Nadalej zastávam názor , že pri týchto poplatkoch zvýšenie výberu nevidím vôbec reálne a preto nie je možné pri nich uvažovať o žiadnej rozpočtovej rezerve, naopak, aj zostavenie rozpočtu ukazuje na postupné znižovanie týchto príjmov už v tomto roku 2016 (znižovanie počtu obyvateľstva, zloženie obyvateľstva, zlá finančná situácia časti obyvateľstva). Pritom však z pohľadu participácie na príjmoch rozpočtu ide o nosné príjmy bežného rozpočtu.**

V rámci daňových príjmov príjem z poplatku za uloženie odpadu v rozpočtovanej výške 120 tis. € na roky 2017 až 2019 považujem za stabilnú zložku rozpočtu v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi.

Prehľad vývoja príjmov z dane za psa

€

Rok	Rozpočet dane za psa	Skutočnosť plnenia dane za psa	% plnenia
2005	1 328	1 022	76,96
2006	996	1 593	160,00
2007	1 560	1 677	107,50
2008	3 651	3 637	99,62
2009	3 720	3 490	93,82
2010	4 016	3 424	85,26
2011	4 150	3 886	93,64
2012	6 000	6 824	113,73
2013	9 000	7 805	86,72
2014	7 500	7 944	105,92
2015	7 500	8 024	106,99
2016	7 900	8 000 (odhad)	101,27
2017	8 000		
2018	8 000		
2019	8 000		

V súvislosti s daňou za psa z prehľadu je zrejмый mimoriadne pozitívny trend nárastu týchto príjmov v období rokov 2008 až 2015, avšak z prehľadu je rovnako zrejмый aj dosiahnutie tzv. príjmového stropu na hranici 8 tis. € bez zvyšovania tejto dane. Odhadovaná výška príjmu z tejto na rok 2016 je približne na úrovni skutočných príjmov roka 2015. Tento rozpočet je ešte možné zvýšiť aj vymožením nedoplatku, nakoľko nedoplatok na tejto dani k 31.10.2016 predstavuje sumu 2 334 € (k 31.10.2015 to bolo 2 385 €). Pri tejto dani nie je vytvorený priestor na tvorbu rezervy z pohľadu napĺňania rozpočtu daňových príjmov, pretože nejde o nosnú daň z hľadiska participácie na rozpočte bežných príjmov resp. skôr o zanedbateľnú položku.

1.1.2 Vývoj nedaňových príjmov

€

Rok	Rozpočet nedaň.príjmov	Skutočnosť plnenia nedaň.príjmov	% plnenia
2005	272 854	280 654	102,86
2006	279 326	288 919	103,43
2007	514 904	241 585	41,67
2008	359 191	422 293	117,57
2009	286 837	205 403	71,61
2010	265 314	194 243	73,21
2011	338 090	248 312	73,45
2012	384 535	394 002	102,46
2013	487 680	492 269	100,94
2014	480 060	427 962	89,15
2015	695 056	690 702	99,37
2016	485 100	479 455 (odhad)	98,84
2017	544 094		
2018	509 074		
2019	485 674		

Pozn. okrem poplatku za komunálne odpady

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na
roky 2017 – 2019

Čo sa týka nedaňových príjmov odhad skutočnosti na rok 2016 je nižší o približne 200 tis. €, čo je zákonným dôsledkom jednorazového charakteru určitých nedaňových príjmov v roku 2015 (napr. vopred zaplatené nájomné za prenájom skládky komunálneho odpadu v roku 2015) a je samozrejmé, že táto jednoročná determinácia sa musí zákonite prejavíť vo výške týchto príjmov v roku 2016 (rok 2015 bol z 10 ročného pohľadu najúspešnejší). Na rok 2017 je rozpočet zvýšený približne o 60 tis. € oproti odhadovanej skutočnosti roku 2016, čo je optimistický odhad. Pozoruhodný nárast v rozpočte na rok 2017 sa predpokladá v zložke administratívnych a iných poplatkoch (cca 40 tis. €) a mierny nárast v zložke príjmov z vlastníctva majetku (cca 15 tis. €). Výšku rozpočtovaných príjmov z prenajatých bytov na rok 2017 v rovnakej výške ako odhadovaná skutočnosť v roku 2016 nevidím dostatočne motivačnou (cca 33 tis. €) a je zrejme absentovanie viery v samotnú možnosť zvýšenia týchto príjmov. Pri výške pohľadávok 94 tis. € k 30.09.2016 je namieste pochybnosť a relevancii výšky očakávanej sumy z prenájmu bytov.

Vývoj kapitálových príjmov:

€			
Rok	Rozpočet kapitál.príjmov	Skutočnosť plnenia kapitál.príjmov	% plnenia
2005	311 525	178 525	57,31
2006	187 313	189 550	101,19
2007	713 669	207 528	29,08
2008	531 103	731 436	137,72
2009	3 704 581	3 448 424	93,09
2010	9 216 138	5 657 999	61,39
2011	3 895 769	1 755 282	45,06
2012	1 699 332	1 091 695	64,25
2013	6 038 307	674 421	11,17
2014	640 170	503 669	78,68
2015	339 000	56 788	16,75
2016	720 037	720 040 (odhad)	100,00
2017	1 206 520		
2018	20 293		
2019	20 000		

Z vyššie uvedeného prehľadu plnenia kapitálových príjmov je evidentné, že v roku 2016 oproti roku 2015 došlo k mimoriadne významnému navýšeniu týchto príjmov (cca o 660 tis. €). Okrem toho musím ako hlavná kontrolórka **mimoriadne vyzdvihnúť skutočnosť**, že odhadovaná suma 720 tis. € na rok 2016 je tvorená sumou z predaja majetku len v hodnote približne 42 tis. € a rozdiel je tvorený finančnými prostriedkami grantov a transferov. Tento nárast kapitálových príjmov je mimoriadne pozitívny a ukazuje na úspešnosť mesta v získavaní kapitálových príjmov z externých zdrojov na základe investičných projektov (priamy pozitívny dopad na zvyšovanie hodnoty aktív mesta).

Čo sa týka návrhu rozpočtu na rok 2017 je zrejmé, že mesto bolo úspešné v ďalších investičných projektoch, keď v návrhu uvažuje s celkovou výškou kapitálových príjmov 1 207 tis. €, pričom výška návrhu príjmov z predaja vlastného majetku predstavuje len 20 tis. €. **Získavanie kapitálových financií z externých zdrojov radí mesto v aktuálnom čase k úspešným samosprávam.**

Výdavková časť

2. Vývoj výdavkovej časti rozpočtu za roky 2005 – 2019 (€)- upraveného

Údaje v tabuľkách za roky 2005 – 2008 sú prepočítané z Sk na €)

€			
Rok	Rozpočet výdavkov celkom	Skutočnosť čerpania výdavkov	% plnenia
2005	3 313 216	3 473 023	104,82
2006	3 651 596	4 057 368	111,11
2007	6 320 155	6 286 535	99,47
2008	4 961 495	5 958 758	120,10
2009	7 995 181	8 218 107	102,79
2010	13 905 494	10 373 606	71,56
2011	9 599 580	7 167 655	74,67
2012	7 060 578	6 123 550	86,73
2013	12 022 233	6 030 657	50,16
2014	6 522 219	6 082 283	93,25
2015	7 378 085	6 866 705	93,07
2016	8 775 654	8 413 585 (odhad)	95,87
2017	8 779 317		
2018	7 509 530		
2019	6 616 610		

2.1 Vývoj bežných výdavkov

€			
Rok	Rozpočet bež. výdavkov	Skutočnosť čerp.bežných výdavkov	% plnenia
2005	1 637 688	3 242 027	197,96
2006	3 256 369	3 556 439	109,21
2007	3 876 884	3 974 596	102,52
2008	4 430 092	5 227 321	118,00
2009	4 351 936	4 352 863	100,02
2010	4 653 793	4 345 450	84,30
2011	5 549 841	4 699 354	84,68
2012	5 006 556	4 656 350	93,00
2013	5 347 532	5 069 636	94,80
2014	5 633 222	5 196 529	92,25
2015	6 056 401	5 628 709	92,94
2016	6 256 210	6 074 014 (odhad)	97,09
2017	6 293 285		
2018	6 354 830		
2019	6 466 610		

Samotný vývoj výdavkovej časti rozpočtu musím v prvom rade hodnotiť aj ako celok, aj vo vzájomných súvislostiach a zároveň aj z pohľadu elementárneho pokrytia nevyhnutných výdavkov mesta. Odhadovaná výška celkových výdavkov v roku 2016 je najvyššia od roku 2010, na rok 2017 sa navrhuje suma 6 074 tis. €, čo je aj oproti odhadovanej skutočnosti roku 2016 viac o cca 220 tis.

Vývoj bežných výdavkov na základe vyššie uvedeného prehľadu má prirodzený rastúci trend od roku 2012. Za rok 2016 sa odhaduje nárast oproti roku 2015 až o cca 445 tis. €, na rok 2017 sa navrhuje v rozpočte suma ešte vyššia oproti roku 2016 o cca 220 tis. €. Z návrhu rozpočtu vyplýva, že na základe odhadu bežných príjmov a bežných výdavkov na rok 2016 predstavuje prebytok čisto bežného rozpočtu cca 446 tis. €, tak na základe prognózy bežného rozpočtu na rok 2017 predstavuje tento prebytok cca 321 tis. € (znižuje sa tzv. disponibilná výška prebytku bežného rozpočtu). Je to dôležitý ukazovateľ toho, že disponibilné bežné príjmy na pokrytie neustále rastúcich bežných výdavkov nerastú vo svojich súvislostiach rovnakým tempom a tento moment je dôležitý práve z pohľadu budúcich bežných výdavkov. Zložitosť rozpočtovania hlavne bežných výdavkov z pohľadu neustále rastúcich výdavkov znižuje pri rozpočtovaní systémom „na doraz“ koncentráciu finančných prostriedkov na riešenie prípadných budúcich investícií a tento fakt bude mať aj budúcnosti rastúcu váhu. Samozrejme tieto fakty je potrebné brať do úvahy aj pri prognózovaní tvorby rezervy z dôvodu úzkeho manévrovacieho priestoru pre zvýšenie bežných príjmov na vykrytie nevyhnutných bežných výdavkov, a to ešte nehovorím o tak potrebnej tvorbe rezervného fondu s viacročnou akumuláciou finančných prostriedkov.

V programe **Plánovanie, manažment a kontrola** sa uvažuje v roku 2016 s navýšením o viac ako 120 % (návrh 48,6 tis. €) čo však súvisí hlavne s členstvom v novozaložených samosprávnych organizáciách v rámci bežného transferu v podprograme členstvo v samosprávnych organ. a združ. (zvýšenie z 9 tis. € na 31 tis. €), ale zvýšenie je v každom podprograme. V jednotlivých podprogramoch sa navrhuje – výkon funkcie primátora (4,2 tis. €), výkon funkcie prednostu (1,4 tis. €), region.a medzin.spolupráca (6 tis. €), daň. politika 2,5 tis. €, kontr. a audit.činnosť (3,5 tis. €).

V rámci tohto programu sa kapitálové výdavky na rok 2017 nerozpočtujú.

V programe **Propagácia a marketing** sa rovnako uvažuje so zvýšením, a to na sumu 13 tis. € z 11. tis. €, pričom toto zvýšenie sa rozpočtuje v podprograme propagácia a prezentácia mesta.

V rámci tohto programu sa kapitálové výdavky na rok 2017 nerozpočtujú.

V programe **Interné služby mesta** sa uvažuje so zvýšením o cca 18 tis. € na sumu 271 tis. €, pričom zvýšenie sa dotkne takmer všetkých podprogramov s výnimkou podprogramu geomet. a znalecké, plán hosp. a soc.rozvoja, kde sa rozpočtuje suma 5 tis. €, pričom odhadovaná skutočnosť za rok 2016 je 19 tis. €. Navrhuje sa zvýšenie v podprogramoch právne služby (15 tis. €), zasadnutia MsZ + komisie (43 tis. €), poistenie áut (3,6 tis. €), poistenie budov (12 tis. €), prevádzka a údržba budov (176 tis. €), vzdelávanie zamestnancov (5 tis. €), archív a registratúra (300 €), autodoprava MsÚ (11 tis. €, schvál. rozpočet na r.2016 bol 13 000 €). V rámci tohto programu sa v oblasti kapitálových výdavkov na rok 2017 rozpočtuje suma 48 tis. € v rámci podprogramu rozvoja obcí, pričom 18 tis. € na elektr. prípojku a trafostanicu, 30 tis. € na prestavbu bývalej polikliniky.

Čo sa týka programu **Služby občanom** sa rozpočtuje suma 51,4 tis. € na rok 2017, čo je približne na úrovni odhadovanej skutočnosti na rok 2016, s miernym znížením. Oproti odhadovanej skutočnosti roku 2016 sa očakáva mierne zvýšenie v podprograme organizácia občianskych obradov (6,4 tis. €), evidencia obyvateľstva (2,5 tis. €), podprogramy časopis Tornaľa (7 tis. €) verejné toalety (4,5 tis. €), miestny rozhlas (5,5 tis. €), zostávajú približne na rovnakej úrovni, zníženie sa rozpočtuje v podprograme činnosť matriky (7,5 tis. €). V podprograme Voľby sa očakáva zvýšenie oproti odhadovanej skutočnosti roku 2016 o 1 076 € (návrh 8 tis. €), čo súvisí s voľbami do vyšších územných celkov v roku 2017.

V rámci tohto programu sa v oblasti kapitálových výdavkov na rok 2017 rozpočtuje suma 75,2 tis. € na realizáciu výstavbu miesta poslednej rozlúčky v Starni.

V programe **Bezpečnosť a právo** sa očakáva viac ako 30 % - né zvýšenie (navrhuje sa 14 tis. €), pričom odhadovaná skutočnosť za rok 2016 je vo výške 10,6 tis. €. So zvýšením sa uvažuje v každom podprograme, civilná ochrana (400 €), BOZP (3800 €), ochrana pred požiarimi (2300 €), kamerový systém (7500). Výraznejšie zvýšenie sa rozpočtuje v podprograme kamerový systém, kde sa rozpočtuje zvýšenie o 1 645 € oproti odhadovanej skutočnosti za rok 2016.

V rámci tohto programu sa kapitálové výdavky na rok 2017 nerozpočtujú.

V programe **Odpadové hospodárstvo** sa rozpočtuje celkové zníženie rozpočtu výdavkov na rok 2017 oproti odhadovanej skutočnosti v roku 2016 o 35 tis. €, pričom markantné zníženie je v podprograme zvoz, odvoz, zneškodňovanie odpadu, kde odhadovaná skutočnosť na rok 2016 je 185 tis. € a na rok 2017 sa rozpočtuje 130 tis. € (rozdiel cca 55 tis €) čo súvisí s likvidáciou nelegálnych skládok v roku 2016 prostredníctvom projektu. V ďalších podprogramoch sa rozpočtuje na zvoz, odvoz odpadu príspevok pre Mestské služby (45 tis. €), odvádzanie zrážkovej vody (20 tis. €). Výška výdavkov na likvidáciu nelegálnych skládok v roku 2016 (73 tis. €) , následné rozpočtovanie financií na likvidáciu skládok v roku 2017 (10 tis.€), v roku 2018 (8 tis. €), v roku 2019 (5 tis.€) je určite nielen pre mňa vysoká, aj keď v roku 2016 čiastka 58 tis. € je hraená z externých zdrojov. To, že mesto je nútené vynaložiť v priebehu 4 rokov len na likvidáciu nelegálnych skládok 96 tis. € je určite na zamyslenie (je to zákonná povinnosť mesta).

V rámci tohto programu sa kapitálové výdavky na rok 2017 nerozpočtujú.

Program **Doprava** sa v podmienkach mesta nerozpočtuje.

V programe **Pozemné komunikácie** v časti bežných výdavkov sa uvažuje so zvýšením o 22 tis. € oproti odhadovanej skutočnosti roku 2016 (návrh 126 tis. €), kde sa obidva podprogramy týkajú transferov pre Mestské služby na správu a údržbu verejných komunikácií a priestranstiev, pričom k zvýšeniu dochádza v oblasti týkajúcej sa pozemných komunikácií. V rámci tohto programu sa oblasti kapitálových výdavkov na rok 2017 rozpočtuje suma 25 tis. €, z čoho 15 tis. € sa navrhuje na vytvorenie parkovacích miest na sídlisku Juh a 10 tis. € na prípravnú a projektovú dokumentáciu pre cyklotrasu.

V programe **Vzdelávanie** sa v roku 2017 očakáva celkové zvýšenie bežných výdavkov o 54,6 tis. €. Je dôležité upozorniť na skutočnosť, je zvýšenie sa rozpočtuje v podprograme originálne kompetencie, kde sa navrhuje zvýšenie o 98 407 € oproti odhadovanej skutočnosti roku 2016 (návrh na rok 2017 je 1 274 tis. €) . Oproti tomu sa znižujú rozpočtované výdavky na rok 2017 o 55 tis. € oproti odhadovanej skutočnosti roku 2016 v podprograme prenesené kompetencie (návrh na rok 2017 je 2 360 tis. . €) . V podprograme školský úrad sa rozpočtuje rovnaká výška výdavkov ako je odhadovaná skutočnosť v roku 2016 (návrh na rok 2017 je 27 tis. €) .

V rámci tohto programu sa v oblasti kapitálových výdavkov na rok 2017 rozpočtuje suma 7 tis. € na prípravu a projektovú dokumentáciu pre materskú školu na ulici Školskej.

V programe **Kultúra** sa uvažuje s výrazným zvýšením bežných výdavkov , a to o sumu 27 784 € na rok 2017 oproti odhadovanej skutočnosti roku 2016. (návrh na rok 2017 je 128

tis. €). V podprograme podpora kultúrnych podujatí vrátane dotácií sa uvažuje so zvýšením o 4,5 tis. €, v podprograme príspevok pre MsKS sa uvažuje so zvýšením o 23 tis. € (návrh na rok 2017 je 109 600 €).

V rámci tohto programu sa kapitálové výdavky na rok 2017 nerozpočtujú.

V programe **Šport** výška prognózovaných bežných výdavkov na rok 2017 je rozpočtovaná približne na úrovni odhadovanej skutočnosti na rok 2016 s miernym zvýšením (návrh na rok 2017 je 25 tis. €, odhadovaná skutočnosť za rok 2016 je 24 770 €). Tu musím poznamenať, že výška týchto bežných výdavkov je rozpočtovaná na základe VZN č. 6/2015 o poskytovaní dotácií podľa § 7 ods. 4 zákona č. 584/2004 Z.z. v z.n.p. (teda sa nejedná o právnické osoby založené alebo zriadené mestom resp. mestské organizácie, ale o tzv. cudzie organizácie).

V rámci tohto programu sa v oblasti kapitálových výdavkov na rok 2017 rozpočtuje celková suma 868 tis. € na rozvoj športových zariadení, a to na prestavbu plážového kúpaliska. Ďalšie finančné prostriedky sú rozpočtované na rok 2018, a to vo výške 1 mil. €.

V rámci programu **Prostredie pre život** sa uvažuje celkovo v rámci bežných výdavkov v roku 2017 s miernym znížením o cca 3 tis. € (návrh na rok 2017 je 119 tis. €). Čo je pozitívne, uvažuje v podstate o znížení v podprograme verejné osvetlenie o sumu 3 767 €. K miernemu zvýšeniu dochádza v podprograme manažment ochrany životného prostredia (návrh na rok 2018 je 3700 €), v podprograme stavebný úrad – spoločná úradovňa sa uvažuje o približne rovnakej výške (návrh na rok 2017 je 17 300 €), v podprograme verejná zeleň – príspevok pre Mestské služby sa uvažuje s miernym znížením oproti odhadovanej skutočnosti za rok 2016 (návrh na rok 2017 je 35 700 €), v podprograme dopravné značenia sa uvažuje s miernym zvýšením (návrh na rok 2017 je 3000 €), v podprograme detské ihriská a športoviská sa výška nemení (návrh na rok 2017 je 8 000 €), v podprograme lavičky a odpadkové koše ako príspevok pre Mestské služby sa výška nemení (návrh na rok 2017 je 5100 €). Novým podprogramom je revitalizácia sídliska stred – poradenská činnosť projektu, kde sa rozpočtuje na rok 2017 suma 1200 €.

V rámci tohto programu sa v oblasti kapitálových výdavkov na rok 2017 rozpočtuje v rámci podprogramu rozvoj životného prostredia – revitalizácia sídliska stred celková suma 11 400 € na prípravu a projektovú dokumentáciu.

Program **Bývanie** v časti bežných výdavkov vykazuje na rok 2017 oproti roku 2016 mierne zvýšenie o 1 500 € (návrh na rok 2017 je 29 800 €). Jedná sa tu o podprogram bytové a nebytové priestory v obytných domoch (bývanie a občianska vybavenosť), z čoho prvok príspevok pre Mestské služby na opravy v roku 2016 nebol menený v rozpočte (2 tis. €), ale prvok prevádzkové náklady bol zvýšený v rozpočte počas roka 2016 o sumu 8 tis. €. Tu musím poukázať na fakt, že pôvodný rozpočet na rok 2016 bol schválený na sumu 22 tis. €, následne bol rozpočet upravený, pričom očakávaná skutočnosť bežných výdavkov na rok 2016 je 28 300 € (pozn. príjem z prenájmu bytov a z refundácie prevádzkových nákladov za byty na rok 2017 je rozpočtovaný spolu vo výške 58 tis. €).

V rámci tohto programu sa okrem toho v oblasti kapitálových výdavkov na 2017 rozpočtuje v rámci podprogramu rozvoja bývania na rekonštrukciu stavebných prvkov nájomných bytových domov s nižším štandardom celková suma 10 tis. € na realizáciu stavieb a ich technického zhodnotenia.

V programe **Sociálne služby** sa v časti bežných výdavkoch uvažuje na rok 2017 so zvýšením o sumu 51 423 € tis. € oproti odhadovanej skutočnosti za rok 2016, pričom tento nárast sa týka hlavne podprogramu sociálne dávky – inštitút osobitného príjemcu o sumu 35 tis. € a podprogramu terénna sociálna práca o 10 tis. € (návrh na rok 2017 je 516 tis. €). Chceme

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na
roky 2017 – 2019

---

pripomenúť, že inštitút osobitného príjemcu vyžaduje veľmi vysoké pracovné zaťaženie pre konkrétnych zamestnancov mesta, avšak prináša svojim spôsobom aj nemalý úžitok na opačnej príjmovej časti rozpočtu, a preto túto snahu musím osobitne vyzdvihnúť. Žiaľ musím konštatovať aj tú skutočnosť, že v mnohých prípadoch je zo strany mesta už takmer nepredstaviteľné nevyužívať tento inštitút. Ani v jednom podprograme nedochádza k zníženiu návrhu rozpočtu na rok 2017, z celkového počtu podprogramov 10 sa zvýšenie týka 9 programov, v jednom prípade sa výška nemení (štipendijný fond). V rámci tohto programu sa kapitálové výdavky na rok 2017 nerozpočtujú.

V rámci programu **Podporná činnosť** v časti bežných výdavkov sa uvažuje na rok 2017 oproti roku 2016 celkovo so zvýšením o cca 51 tis. € (návrh na rok 2017 je 975 300 €). Zvýšenie sa takmer v 100 percentnej výške týka podprogramu podporná činnosť – správa obce v sume o 50 650 €, zvýšenie sa týka aj podprogramu bankové a iné poplatky v sume 700 € (návrh na rok 2017 je 9 tis. €), zníženie sa týka splácania úrokov z úveru oproti odhadovanej skutočnosti za rok 2016 o 500 € (návrh na rok 2017 je 84 tis. €). Musím poznamenať, že výška pôvodne schválených úrokov na rok 2016 zo splácania úveru bola v sume 63 300 €.

2.2 Vývoj kapitálových výdavkov

Rok	Rozpočet kapitál. výdavkov	Skutočnosť čerp. kapitál. výdavkov	% plnenia
2005	279 891	230 996	82,53
2006	406 281	500 929	123,30
2007	2 443 271	2 311 939	94,62
2008	531 403	731 436	137,64
2009	3 643 245	3 865 244	106,09
2010	9 251 701	6 028 156	65,16
2011	4 049 739	2 468 301	60,95
2012	1 302 622	718 963	51,00
2013	6 561 289	847 609	12,92
2014	725 997	724 075	99,74
2015	1 204 184	1 122 654	93,23
2016	1 660 404	1 480 213 (odhad)	89,15
2017	1 141 092		
2018	1 000 000		
2019	0		

Výška odhadovaných kapitálových výdavkov na rok 2016 predstavuje sumu 1 480 tis. €, z čoho podstatnú položku tvoria výdavky súvisiace s projektom pozemkových úprav v Starní v hodnote cca 1 200 tis. €. Na rok 2017 sa rozpočtuje suma 1 141 092 € na rozvoj mesta, kde podstatnú časť týchto výdavkov tvoria kapitálové výdavky na prestavbu plážového kúpaliska a významnú časť tvoria kapitálové výdavky na stavebné úpravy budovy mestského úradu cca v sume 76 tis. €. V samotnom rozpočte na rok 2017 v rámci kapitálových výdavkov je snaha mesta o zabezpečenie rozvoja z projektov resp. z externých zdrojov dominantná.

E. DOPLŇUJÚCE INFORMACIE

Projekt RIS.SAM

S účinnosťou od 01.01.2014 sú obce povinné poskytovať MF SR potrebné údaje o svojom hospodárení na účely zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy, návrhu štátneho záverečného účtu a návrhu súhrnnej výročnej správy SR. Tieto údaje poskytujú obce prostredníctvom rozpočtového informačného systému pre samosprávu RIS.SAM v správe MF. Tieto povinnosti obce sú riešené v § 12 ods. 4 a § 21d zákona č. 583/2004 Z.z.

V tejto súvislosti považujem za dôležité upriamiť pozornosť na § 14 ods. 3 Zmeny rozpočtu a rozpočtové opatrenia zákona č. 583/2004 Z.z. v zmysle ktorého po termíne 31.august príslušného roka je možné vykonávať len také zmeny rozpočtu, ktorými sa nezvýši schodok rozpočtu obce. V tomto kontexte je potrebné spomenúť aj Európsky systém účtov ESA 2010, ktorý slúži pre systematický a detailný popis ekonomiky resp. výsledku hospodárenia obce prostredníctvom kalkulačky na výpočet výsledku hospodárenia v metodike ESA 2010 (predtým ESA 95, vykonávame mesačne). Manuál ESA 2010 bol uverejnený v Úradnom vestníku ako príloha A k Nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 a prílohu B tohto nariadenia tvorí Program zasielania údajov ESA 2010.

Štruktúra ESA 2010 je konzistentná s celosvetovými usmerneniami o národnom účtovníctve stanovenými v metodike pre systém národných účtov 2008 (SNA 2008), s výnimkou určitých rozdielov v prezentácii a vysokého stupňa presnosti niektorých pojmov ESA 2010, ktoré sa používajú na špecifické účely EÚ.

Stanovisko k stavu a vývoju dlhu mesta, k záväzkom po lehote splatnosti

Národná rada SR sa dňa 8.decembra 2011 uzniesla na ústavnom zákone č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti. Ústavný zákon nadobudol účinnosť 1.marca 2012 s výnimkou ustanovení Čl. 6 ods.3 a 4, ktoré nadobudli účinnosť 1.januára 2015.

V zmysle Čl. 6 ods. 3 citovaného ústavného zákona ak celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku dosiahne 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a viac, obec alebo vyšší územný celok sú povinní zaplatiť pokutu, ktorú ukladá ministerstvo financií, a to vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Povinnosť uplatňovať ustanovenie odseku 3 sa neuplatní počas 24 mesiacov počnúc prvým dňom nasledujúcim po dni, v ktorom sa uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva alebo zastupiteľstva vyššieho územného celku, ak nebola vo voľbách ako nový starosta, nový primátor alebo nový predseda územného celku zvolená tá istá osoba, ako v predchádzajúcom volebnom období.

V nadväznosti na tento ústavný zákon bol novelizovaný zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1.1.2014, ale niektoré články nadobudli účinnosť 1.1.2015 a niektoré nadobudnú 1.1.2017. Novelou sa okrem iného sprísnila pravidlá používania návratných zdrojov financovania, podmienky zadlžovania obcí a zaviedli sa nové povinnosti pre hlavného kontrolóra. Hlavný kontrolór je od 01.01.2015 povinný sledovať počas rozpočtového roka stav a vývoj dlhu, pričom už **dosiahnutie hranice**

celkového dlhu 50 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka je povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.

Čo sa týka celkovej sumy dlhu mesta k **31.10.2016**, jej výška je nasledovná:

1. Výška úveru OTP Banka,a.s. 1 :	1 447 240,82	€
2. OTP Banka a.s. 2 :	805 109,59	€
Spolu 1 + 2 =	2 252 350,41	€
3.OTP Banka a.s. predfinancovanie verejné osvetlenie:	701 638,65	€
4.Výška úveru ŠFRB:	155 798,68	€
Spolu 1 až 4 :	3 109 787,74	€

Výška úveru, ktorá sa započítava do celkového dlhu: 2 252 350,41 €

(Úver zo ŠFRB a záväzky z predfinancovania projektov EÚ sa podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z.z. do celkovej sumy dlhu obce nezapočítavajú).

Pri výške bežných príjmov vrátane rozpočtových organizácií za rok 2015 (I. + III. časť FIN 1-12) v sume 6 805 466,50 € predstavuje výška dlhu 33,10 % k 31.10.2016 (bez úveru ŠFRB a na predfinancovanie projektov).

Pri výške bežných príjmov vrátane rozpočtových organizácií za rok 2015 (I. časť FIN 1-12) v sume 6 321 857,28 € predstavuje výška dlhu **42,32 %** k 31.10.2016 (**bez úveru ŠFRB a na predfinancovanie projektov**).

Odhadovaná výška istiny úveru k **31.12.2016**:

Výška úveru OTP Banka, a.s.: 2 228 178,41 € (započítavaná do dlhu)

Pri očakávanej skutočnosti bežných príjmov vrátane RO (rozpočtované + nerozpočtované) k 31.12.2016 vo výške 6 770 000 € (odhad FIN 1-12) by odhadovaná **úverová zaťaženosť k 01.01.2017** (pri výške zostatku úveru 2 228 178,41 €) **predstavovala 32,91 %**, čo je **skutočne vynikajúci výsledok v porovnaní s rokom 2010.**

Z vyššie uvedeného prepočtu je zrejmé, že úverová zaťaženosť resp. celkový dlh mesta postupne klesá, avšak napriek tomu je ešte tento dlh stále pomerne vysoký. Tento pokles dlhu mesta nie je spôsobený len splácaním úveru (čo je menšia miera), **ale vo väčšej miere tento pozitívny trend ovplyvňuje nárast výšky bežných príjmov**. Chcem ešte uviesť, že odhadovaný nárast bežných príjmov vrátane RO v roku 2016 oproti roku 2015 predstavuje 448 143 € (je to vyčíslené z rozdielu 6 321 857 – 6 770 000).

Na základe platného znenia § 17 zákona č.583/2004 Z.z. , **už pri dosiahnutí výšky 50 % úverovej zaťažnosti vzniká starostovi obce povinnosť predložiť** obecnému zastupiteľstvu informáciu s návrhom opatrení do 15 dní od zistenia tejto skutočnosti a do 7 dní od predloženia tejto informácie zastupiteľstvu túto skutočnosť **oznámiť písomne ministerstvu financií**. Obecnému zastupiteľstvu zase vzniká povinnosť do 15 dní od predloženia informácie to prerokovať.

V nadväznosti na vyššie uvedené zákonné povinnosti a výšku úverovej zaťažnosti mesta chcem poznamenať, že z dôvodu zvýšenia bežných príjmov podľa odhadu v roku 2017 výrazne klesne percentuálna výška dlhu mesta, čo sa však netýka samotnej výšky úveru. **Už len samotné vystúpenie z tzv. rizikového pásma úverovej zaťažnosti (40 – 50%) v roku**

Stanovisko hlavnej kontrolórky mesta Tornaľa k návrhu rozpočtu mesta Tornaľa na roky 2017 – 2019

2017 je pre mesto veľmi dobrá správa. Hlavným kľúčom k znižovaniu úverovej zaťažnosti mesta zostáva v aktuálnom čase naďalej zvyšovanie bežných príjmov.

Zo svojho pohľadu považujem výšku prebytku vykázanú v návrhu rozpočtu na rok 2017 za veľmi nízku a do budúcnosti by som uvítala snahu o zvýšenie tejto sumy, pričom zdroje je potrebné hľadať hlavne vo výdavkovej časti rozpočtu.

Vynikajúcim externým zdrojom finančných prostriedkov boli v roku 2016 úspešné projekty na báze európskych fondov, získané prostriedky zo štátneho rozpočtu, čo zabezpečilo mestu rozvoj s minimálnym využitím vlastných prostriedkov. Dostatočné využívanie externých zdrojov je zároveň aj cestou k možnosti vytvárania finančných rezerv formou prebytku z vlastných prostriedkov, čo je už nevyhnutnosťou do budúcich rokov. Je preto potrebné akumulovať disponibilné vlastné zdroje v čo najvyššej miere práve z dôvodu spolufinancovania pri využívaní európskych fondov.

Aj napriek pozitívnemu vývoju výšky dlhu (čo je ovplyvnené hlavne nárastom bežných príjmov) stále **dávam do pozornosti** v prvom rade zohľadnenie tejto skutočnosti pri každom strategickom rozhodovaní týkajúceho sa výdavkovej časti rozpočtu.

Čo sa týka percentuálneho vyčíslenia celkovej výšky záväzkov po lehote splatnosti v pomere k skutočným bežným príjmom predchádzajúceho rozpočtového roka môžem skonštatovať, že čo sa týka schopnosti uhrádzať svoje záväzky v lehote, mesto svoje rozpočtované záväzky vie uhrádzať bezproblémovo.

(Výpočet podľa § 19 ods.1 zákona č. 583/2004 Z.z.)

Prehľad vývoja záväzkov a dlhu mesta

Rok	Záväzky celkom (FIN 6-04) v Eur	Bankové úvery v Eur	Záväzky z dodávateľ. faktúr v Eur	Záväzky po lehote splatnosti v Eur	Záväzky po lehote splatnosti z BP p.r.r. v %	Celkový dlh v %
2010	3 951 914	2 498 264	1 451 895	910 520	20,72	56,86
2011	4 204 482	3 106 674	963 171	510 090	11,72	57,48
2012	3 784 377	2 650 946	989 218	204 725	4,35	55,05
2013	2 968 340	2 635 141	176 339	20 358	0,42	53,29
2014	2 851 828	2 474 622	78 395	2 451	0,04	43,10
2015	3 410 333	3 074 849	54 874	0	0	40,15
2016	3 871 555	2 966 075	630 698	0	0	*33,10

- Prepočet z BP vo výške 6 805 466,50 € : 33,10 %
- Prepočet z BP vo výške 6 321 857,28 €: 42,32 %

(Pozn. záväzky z dodávateľských faktúr k 30.09.2016: 630 698 € (vrátane projekt. faktúr – Starňa)

Stanovisko k vývoju a k výške pohľadávok mesta

Z nižšie uvedeného prehľadu vývoja výšky pohľadávok k 30.09.2016 je zrejmé, že mesto po vytvorení opravných položiek, ktorých vymoženie je pochybné resp. nemožné, môže počítať približne s pohľadávkami vo výške 188 751 €, čo predstavuje len 41,43 % z celkovej výšky pohľadávok, a to je skutočne veľmi nepriaznivé číslo. Je potrebné si uvedomiť, že pohľadávky predstavujú majetok mesta a treba s nimi aj tak nakladať. **Je mimoriadne dobrou správou pokles výšky pohľadávok k 31.12.2015 o 26 395 € oproti roku 2014** (od roku 2012 je prvý krát zaznamenaný ich pokles). Chcem veriť, že tento nastúpený trend bude pokračovať a je možné predpokladať ešte zníženie výšky pohľadávok do konca roka 2016 oproti skutočnosti k 30.09.2016. Znova pripomínam rokmi overenú skutočnosť, že čím sú

pohľadávky staršie, tým je vyššie riziko ich vymoženía a rovnako riziko ich premlčania. Ak má byť práca s pohľadávkami efektívna, musí byť v prvom rade promptná v aktuálnom čase a priestore.

Nadalej odporúčam maximálne sústredenie sa na efektívne vymáhanie nedoplatkov a rovnako odporúčam vyvinúť maximálne úsilie pri práci s pohľadávkami s cieľom zabrániť reťazeniu nových vnikajúcich nedoplatkov resp. nárastu pohľadávok a tým sa aktívne podieľať na naplnení rozpočtovaných príjmov v roku 2017. Je to cesta k zabezpečeniu ďalších zdrojov pre financovanie rozvoja mesta aj zo sumy vymožených nedoplatkov resp. pohľadávok z predchádzajúcich rozpočtových rokov.

Prehľad vývoja výšky pohľadávok

Rok	Pohľadávky	Pohľadávky netto
	v Eur	v Eur
2010	1 310 030	845 341
2011	456 418	348 381
2012	397 250	160 873
2013	401 849	148 033
2014	422 117	161 978
2015	395 722	128 926
2016	455 548	188 751

(rok 2016 stav k 30.09.)

F. PROGRAMOVÝ ROZPOČET

V súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (to neplatí, ak obecné zastupiteľstvo obce s počtom obyvateľov do 2 000 rozhodne o neuplatňovaní programu obce).

Ukladá teda samosprávam, počnúc rozpočtom na rok 2009, uplatňovať moderné metódy tvorby rozpočtu a nové nástroje rozpočtového procesu zamerané na plnenie stanovených cieľov s dôrazom na efektívne, hospodárne, účelné a účinné vynakladanie finančných zdrojov, ktoré má mesto k dispozícii, tzv. programové rozpočtovanie.

Programový rozpočet je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a zapracovanie rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania finančných prostriedkov.

Súčasťou návrhu rozpočtu je návrh príjmovej časti rozpočtu na roky 2017 až 2019 a návrh výdavkovej časti rozpočtu v programovom členení na roky 2017 až 2019.

Na schválenie sa predkladá 15 programov, program doprava sa nerozpočtuje, avšak z dôvodu nadväznosti na predchádzajúce roky sa v programovom rozpočte uvádza.

Informačná hodnota tohto dokumentu umožňuje plánovanie výdavkov v strednodobom časovom horizonte s možnosťou konfrontovať plány mesta so skutočnosťou a monitorovať ich plnenie.

G. ZHRNUTIE

Návrh rozpočtu mesta Tornaľa vrátane programového rozpočtu na rok 2017 a návrh viacročného rozpočtu mesta vrátane programového rozpočtu na roky 2017 - 2019 je **spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi** - zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhláška Štatistického úradu SR č. 257/2014, ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy. **Čo sa týka samotného spracovania zostavenia rozpočtu po odbornej stránke, tak to hodnotím veľmi dobre.**

Návrh rozpočtu okrem iného zohľadňuje ustanovenia zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu zohľadňuje aj interné predpisy mesta.

Rozpočet vidím z môjho pohľadu ako realistický, udržateľný a rozvojový.

Z rozpočtu je zrejmé, že pri tvorbe príjmovej časti bežného rozpočtu bola použitá **zásada opatrnosti a veľmi podrobná analýza pri prognózovaní, čo hodnotím pozitívne.**

V prípade rozpočtovania kapitálových výdavkov je zrejماً snaha o prechod z čisto len udržateľného rozpočtu na rozpočet rozvojový, čo je evidentné z rozpočtovaných kapitálových výdavkov v programe Šport (predfinancovanie projektu Geoturistika 868 tis. €). S pokračovaním tohto rozvojového prvku v rámci programu Šport je kalkulované aj v rozpočte na rok 2018 , kde sa však už nepočíta s predfinancovaním projektu Prestavba plážového kúpaliska, ale s financovaním z vlastných zdrojov resp. z komunálneho investičného úveru vo výške 1 mil. €, **čo je pri výške úverovej zaťažnosti odvážne.** V prípade prijatia takejto výšky úveru by mesto znova atakovalo hranicu 50 % dlhu. Samozrejme, že ako kontrolórka by som rada videla financovanie z európskych projektov, ale ku konkrétnemu rozpočtu roku 2018 teraz nezaujmem stanovisko, nakoľko rozpočet na rok 2018 nie je záväzný.

V rozpočte na rok 2017 vidím snahu o dosiahnutie progresu, a aj maximálnu snahu o využívanie externých zdrojov. Dôsledné vykrytie všetkých výdavkov v rozpočte je zárukou ukončenia obdobia evidovania záväzkov po lehote splatnosti, **čo mesto radí medzi spoľahlivých a solventných partnerov vo vzťahu k dodávateľom.**

Zároveň však chcem apelovať na tvorbu finančnej rezervy mesta v nasledujúcich rokoch z dôvodu vytvorenia odstránenia úplnej závislosti mesta od finančnej inštitúcie (banky) pre zabezpečenie potrebnej likvidity. A samozrejme aj z dôvodu možnosti využívania externých zdrojov v prípade spolufinancovania aj vo vyšších intenciách.

Dobry rozpočet je základom zabezpečenia hospodárnosti v meste, ale k tomu je **nevyhnutné zabezpečiť dôsledné dodržiavanie rozpočtovej disciplíny zo strany všetkých subjektov napojených na tento rozpočet.**

Pripomínam aj nevyhnutnosť hľadania všetkých možností potrebné k venovaniu dostatočnej pozornosti bežným výdavkom z dôvodu, že bežné výdavky sa každoročne zvyšujú a ich krytie nie je priamo úmerné nárastu bežných príjmov (napr. legislatívne zmeny, ktoré nie sú zohľadnené v rozpočte).

Je zrejmé, že možnosti mesta dosahovať oveľa vyššie príjmy napr. z daní, prenájmov sú už veľmi oklieštené, zvyšovanie podielových daní je minimálne vzhľadom na klesajúci počet obyvateľov. K zabezpečeniu všetkých úloh mesta je možné pristupovať aj racionalizáciou výdavkov, alebo zvyšovaním príjmov formou nových zdrojov bežných príjmov resp. ich kombináciou. Zohľadnenie všetkých týchto skutočností kľúčovou úlohou v strednodobom horizonte k udržiavaniu finančnej stability mesta.

H. ZÁVER

Na základe môjho odborného stanoviska a skutočností v ňom uvedených **odporúčam**
Mestskému zastupiteľstvu v Tornaľi :

Návrh rozpočtu mesta Tornaľa na rok 2017 vrátane programového rozpočtu na rok 2017 schváliť

a

návrh rozpočtu mesta Tornaľa vrátane programového rozpočtu na roky 2018 – 2019 zobrať na vedomie.

Ing. Erika Györfiová
hlavná kontrolórka mesta